

Plan van aanpak aanbevelingen rekenkamer

Aanleiding

In het rapport 'Broze bedoelingen, ex ante onderzoek naar effecten ouderenbeleid' van de Rekenkamer Rotterdam worden 13 aanbevelingen gedaan. In de bestuurlijke reactie is toegezegd dat wij 12 aanbevelingen overnemen. In dit plan van aanpak wordt per aanbeveling kort aangegeven hoe deze vanuit het programma wordt opgepakt.

Aanbeveling rekenkamer	Inzet
2. Heroverweeg nut en noodzaak van huisbezoeken 75+	Evaluatie huisbezoeken samen met coördinatoren welzijnspartijen en prof. dr. Machielse, waarbij aanbevelingen rekenkamer en ervaringen lerende praktijken huisbezoeken 75+ en migrantenouderen betrokken worden. Nieuwe aanpak op basis van eerste resultaten evaluatie vanaf 1 juni: - Bij ouderen die nog niet bekend zijn bij de welzijnsorganisatie wordt een gesprek aan de voordeur gevoerd aan de hand van de verkorte vragenlijst. - Indien nodig volgt een huisbezoek voor verdere verdieping aan de hand van een topiclijst. Deze topiclijst is de vervanger van de uitgebreide vragenlijst en wordt aangepast aan de doelgroep die bezocht wordt. Bij bijvoorbeeld ouderen met een niet-westerse achtergrond kunnen de topics worden aangepast.
3. Ontwikkel specifieke strategieën om (eenzame) ouderen met een migratieachtergrond te bereiken	De afgelopen jaren hebben we ingezet op: - De interventies Ouderdom komt met vragen van Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (SPIOR) en Sociaal Vitaal in Kleur van het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) - Bij de inzet van de extra middelen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in 2021 voor het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen is extra aandacht gegenereerd voor het bereiken van migrantenouderen. Het rekenkamerrapport en de motie van NIDA <i>Extra impuls voor migrantenouderen!</i> (21bb9660) zorgen voor een extra focus op het bereiken van migrantenouderen. Wij zetten het komende jaar in op de volgende activiteiten voor migrantenouderen: - Eenmalige uitbreiding subsidie SPIOR voor hun interventie Ouderdom komt met vragen. We vragen SPIOR en Skin om hun expertise t.a.v. het bereiken van migrantenouderen te delen met de andere partners. - SPIOR krijgt een subsidie voor het starten van meerdere steunpunten verspreid door de stad. Bij deze steunpunten wordt wekelijks een spreekuur gehouden, waarbij sleutelfiguren ouderen indien nodig ook in

	de eigen taal verder kunnen helpen. Met de inzet van sleutelfiguren op de steunpunten worden meer migrantenouderen laagdrempelig bereikt, en toegeleid naar de Vraagwijzer. - Samen met NOOM werken we aan de borging van de methodiek Sociaal Vitaal in Kleur. - Radar Wmo Diensten werft en leidt sleutelfiguren uit migranten-netwerken op, om hun bereik onder migrantenouderen te vergroten. - We zijn met NOOM en SPIOR in gesprek over het beter bereik van migrantenouderen in de Thuisplusflats. - Om de expertise in cultuursensitief werken te vergroten zijn we met partners binnen en buiten de gemeente in gesprek over: a. Het breder onder de aandacht brengen van de Signalenkaart Migrantouderen en Dementie. b. Het borgen van de training cultuursensitief werken in het reguliere opleidingsaanbod. c. De sturing vanuit het opdrachtgeverschap op cultuursensitief werken. d. Het geven van trainingen in het diagnosticeren van dementie bij mensen met een migratieachtergrond door de Migrantepoli Erasmus MC aan andere diagnosepoli's en aan huisartsen. e. De aandacht voor cultuursensitief werken in de lesprogramma's van onderwijsinstellingen. - We ondersteunen indien nodig zorgaanbieders bij acties om activiteiten te ontwikkelen voor cliënten met een migratieachtergrond, - Dona Daria is in opdracht van de gemeente gestart met het opleiden van ouderenambassadeurs gezondheid. Na de opleiding gaan de ouderenambassadeurs met hun achterban met het thema gezonde voeding aan de slag.
4. Een vaste contactpersoon voor ouderen die zorg en ondersteuning willen aanvragen.	De afgelopen jaren hebben we in Rotterdam een goede structuur neergezet voor een laagdrempelige toegang tot zorg en ondersteuningsvragen. Er wordt continue gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening. - Er is een vast contactpersoon voor Rotterdammers die via de Vraagwijzer bij de Wmo-adviseur of bij het wijkteam komen. Daarnaast kunnen (oudere) Rotterdammers die zorg en ondersteuning willen aanvragen direct en zonder doorverwijzing terecht bij <i>alle</i> medewerkers van een van de Vraagwijzer in het gebied. - Voor mensen met een migratieachtergrond voor wie de Vraagwijzer soms een te hoge drempel heeft, heeft SPIOR een opdracht gekregen voor het inrichten van steunpunten. - We zetten in op een stevig netwerk van informele en formele hulpverleners, die signalen herkennen en kunnen adresseren. De Huizen en Huiskamers van de Wijk zijn bijvoorbeeld een belangrijke ingang voor mensen met vragen. - We zetten in op de doorontwikkeling van de Vraagwijzer om de dienstverlening verder te verbeteren.

5. Stel vast aan welke eisen de woningvoorraad, woonomgeving, welzijnsvoorzieningen en zorg- en dienstverlening in Rotterdam moeten voldoen voor ouderen.	Voor de woningvoorraad, woonomgeving, welzijnsvoorzieningen en zorg- en dienstverlening in Rotterdam worden op verschillende manieren eisen gesteld: - Door in de brochure "ontwerpen voor ouderen" van november 2021 samen met de partners van het Langer Thuis Akkoord eisen en wensen voor nieuw te bouwen woningen, het woongebouw en de directe woonomgeving te formuleren. In 2022 verrijken we de brochure met reacties van interne en externe experts en op basis van de richtlijnen WHO age friendly city n.a.v. het advies van de rekenkamer. - Voor de woonomgeving zijn er duidelijke richtlijnen rondom toegankelijkheid vastgelegd in het beleidsdocument <i>"Toegankelijke Stad - Richtlijnen voor toegankelijke Buitenruimte"</i> uit 2014. Aanvullend beschrijven de richtlijnen ook een plusniveau voor nader aan te wijzen gebieden waar een hogere mate van toegankelijkheid vereist is. Op basis hiervan realiseren we de zogenaamde plusroutes in de seniorvriendelijke wijken. - Door in de nieuwe opdrachten welzijn en inkoopopdracht Wmo-maatwerkondersteuning (in voorbereiding) eisen op te nemen ten aanzien van de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning.
6. Bepaal per gebied welk maatregelenpakket nodig is voor ouderen.	De gebiedsgerichte invulling van de maatregelen voor ouderen krijgt op verschillende manieren vorm: - Vanuit het Langer Thuis Akkoord bespreken we samen met ouderen en partners de beschikbare wijk- of gebiedsopgave en kijken welke maatregelen daarop kunnen en moeten worden ingezet. Dit doen we in: a. De gebieden waar de vergrijzing zorgt voor de grootste mismatch tussen vraag van en aanbod voor ouderen. Dit zijn de gebieden Centrum, Delfshaven, Feijenoord, Hoek van Holland, Kralingen-Crooswijk, Overschie en Rozenburg. b. De seniorvriendelijke wijken: Prinsenland/Het Lage Land, Ommoord, Hoogvliet, Crooswijk en Groot-IJsselmonde. c. Van genoemde gebieden is op basis van persona's een analyse gemaakt van de kwalitatieve en kwantitatieve woonopgaves. Voor Hoek van Holland en Rozenburg maken we deze medio 2022. In 2022 zetten we deze analyses gericht in op kansen per gebied. - We starten onderzoek naar de vraag van en het aanbod voor ouderen in het midden en hogere segment. - Evaluatie eerste resultaten in de tweede helft van de looptijd van het Langer Thuis Akkoord 2023-2025, op basis waarvan bijsturing en uitbreiding mogelijk is. Het onderzoek naar de behoefte van ouderen en de verrijkte nieuwe gebiedsanalyses voor de nieuwe seniorvriendelijke wijken zijn hiervoor de basis. - Voor het Rotterdamse ouderenpakket 2022 is de inzet van het welzijnswerk in de verschillende gebieden vanaf 2022 bepaald op basis van een analyse van cijfers betreffende bijvoorbeeld het aantal ouderen, het aantal ouderencomplexen, het aantal valincidenten en het geschatte aantal ouderen met dementie in het gebied.

	- Professionals spelen actief in op de behoeften en de leefwereld van de mensen in de wijk. - De welzijnsaanbieders dienen 10% van hun welzijnsbudget te gebruiken voor het ondersteunen van lokale initiatieven: Samen met wijkpartners en bewoners worden ingediende initiatieven beoordeeld en opgenomen in een jaarplan. - In de inkoopopdrachten welzijn en Wmo-maatwerkondersteuning zijn eisen opgenomen ten aanzien van samenwerking in de zorgketen in het gebied en t.a.v. de borging van de seniorvriendelijke wijken.
7. Neem maatregelen die blijvend zijn en neem ze in alle gebieden in de stad waar ze nodig zijn. Bouw dus de financiering van succesvolle tijdelijke projecten voor ouderen niet af.	De inzet van het college is om maatregelen die werken duurzaam in te zetten en structureel te financieren. Dit doen we door: - Borging en verbreding interventies van het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer in de nieuwe opdrachten aan de welzijn- en Wmo-aanbieders of financiering vanuit de andere middelen voor het welzijn van ouderen binnen 'Heel de Stad'. - Het Langer Thuis Akkoord is gesloten voor de periode 2020 – 2025. Hiermee zijn ook de maatregelen vanuit het akkoord geborgd voor de komende jaren. Het nieuwe college zal moeten besluiten over beschikbare middelen vanaf 2023.
8. Zorg voor een duidelijk kader voor de samenwerking met andere betrokken partijen.	Vanuit de gemeente bevorderen we actief de samenwerking en zijn kaderstellend door: - In de nieuwe opdrachten voor welzijn en Wmo eisen te stellen aan onze aanbieders ten aanzien van de samenwerking rondom de cliënt, in de zorgketen en in het gebied. Daarmee stellen we duidelijke kaders voor samenwerking. - De gebiedscoalities die in de seniorvriendelijke wijken zijn gevormd, te borgen in de welzijnsopdracht. Ook vragen we de aanbieders om ook in andere gebieden bij te dragen aan de seniorvriendelijke wijken en deel te nemen aan relevante netwerkoverleggen. - Te werken aan een nieuw regiemodel dat moet zorgen voor betere samenwerking in de wijken. - In de actieagenda voor het Langer Thuisakkoord 2022 – 2023 de acties vanuit het Langer Thuis Akkoord aan te scherpen en te borgen. Voor de samenwerking met de corporaties is het kader helder. In de prestatieafspraken leggen we de ambities en beoogde resultaten vast. De verwachting is dat het nieuwe college ook weer een woningbouwakkoord zal sluiten. Hierin worden de afspraken met de markt vastgelegd.
9. Maak met woningcorporaties en/of andere externe partijen concrete	Er zijn concrete afspraken gemaakt rondom wonen voor ouderen: - Binnen het Langer Thuis Akkoord met alle betrokken partners, inclusief corporaties en externe partijen, over het realiseren van woningen voor ouderen en tussenvoorzieningen in de hele stad. Hierin lopen we voorop.

prestatieafspraken over te realiseren woningen voor ouderen en tussenvoorzieningen in de hele stad.	- In december 2021 zijn de prestatie-afspraken 2022- 2023 ondertekend met een aparte paragraaf met de afspraken voor senioren, op onder andere nieuwbouw, transformatie, doorstroming, de seniorenmakelaar, thuisplusflats en scootmobielstallingen.
10. Neem zelf meer initiatief om de samenwerking van het sociale met het medische domein te verbeteren.	De gemeente neemt samen met partners het initiatief om de samenwerking te verbeteren door: - Samen met regiogemeenten, zorgkantoor en zorgverzekeraar Zilveren Kruis (ZK) regie te voeren op de in 2021 opgestelde regionale samenwerkingsagenda, waarin ouderen een belangrijke doelgroep zijn. Binnen de nieuwe bestuurlijke coalitie Ouderen sturen we samen met ZK en zorgpartners op de domein overstijgende projecten en opgaven. - Samen met het ZK in te zetten op de ontwikkeling van de wijkpreventieketen vanuit Gezond010: het akkoord en vanuit het beleidskader Heel de Stad. - Actief betrokken te zijn bij het initiatief van de huisartsen om MDO's (multidisciplinair overleg) vorm te geven. Zowel vanuit onze rol als opdrachtgever, als vanuit de uitvoering stuurt de gemeente intensief op de verbinding tussen het medische en het sociale domein. In de opdrachten voor gebiedsgericht welzijnswerk is opgenomen dat welzijn: aansluit bij de MDO's van de huisartspraktijken, samenwerkt in de keten en uitvoering geeft aan Welzijn op Recept. - Verder in te zetten op het verbeteren van de zorg en ondersteuning op wijkniveau via de doorontwikkeling van de rol van de regieverpleegkundigen in de seniorvriendelijke wijken.
11. Leer van de woonzorgzones en woonservicegebieden voor het laten slagen van de ouderenhubs.	De evaluaties en onderzoeken van de woonservicegebieden zijn opnieuw bekeken en besproken. Daarnaast heeft OBI de afgelopen periode een kwalitatief onderzoek gedaan naar de ervaringen en resultaten van de aanpak seniorvriendelijke wijken, die ook met de partners is besproken. De eerdere ervaringen met de woonservicegebieden en de aanbevelingen van OBI zijn/worden in de (door) ontwikkeling van de seniorvriendelijke wijken/ ouderenhubs meegenomen door: - In alle seniorvriendelijke wijken/ouderenhubs (in tegenstelling tot de aanpak woonservicegebieden waarin dit niet eenduidig was georganiseerd) een eenduidige vorm van procesregie vanuit de gemeente in te zetten. Daar zijn onze partners positief over. - Uit het OBI- onderzoek blijkt dat de gezamenlijke partners, ondanks de verschillende belangen in het gebied, goed samenwerken. Ze gaan uit van een gemeenschappelijk doel: zorgen dat ouderen op prettige wijze zelfstandig kunnen blijven wonen in de eigen wijk. - Samen met de partners de doelen en kaders voor een seniorvriendelijke wijk verder aan te scherpen.

	- Op basis daarvan de 5 bestaande seniorvriendelijke wijken voort te zetten. - De ouderenparticipatie en de kennisdeling te verbeteren. - De aanpak en resultaten beter zichtbaar te maken. - Ook in andere wijken de aanpak seniorvriendelijke wijken in te zetten en te sturen op domeinoverstijgende resultaten o.a. over (nieuwe) woon(zorg)concepten, organisatie van zorg en welzijn in de wijk en inzet op doorstroming. Er is ruimte voor innovatieve ideeën die bijdragen aan prettig en langer thuis wonen van ouderen, liefst in hun eigen wijk. De seniorvriendelijke wijken zijn opgenomen in het Langer Thuis Akkoord dat loopt tot 2026. De door het nieuwe College beschikbaar te stellen middelen zijn bepalend voor het realiseren van de ambities voor de vervolgaanpak.
12. Informeer de raad over de voortgang en resultaten van alle maatregelen.	Met de verantwoordingsrapportage van het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer informeerden wij u vlak voor de kerst over de voortgang en resultaten van alle maatregelen uit het programma.
13. Maak voor elke maatregel in het uitvoeringsprogramma expliciet welke organisatie verantwoordelijk is.	Er is een overzicht opgesteld van de verantwoordelijkheden rondom de verschillende maatregelen uit het programma. Bij alle maatregelen wordt ook de rol van de gemeente toegelicht.